

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
071323

DOM
2021-05-11
Stockholm

Mål nr
T 917-19

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom 2018-12-20 i mål nr T 9316-16 och T 9321-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

Gottholdson Wallin AB i konkurs, 556919-1413
Box 7284
103 89 Stockholm

Ställföreträdare: Pontus Wallin
Marövägen 22
182 49 Enebyberg

Motpart

1. Sven Kallstenius, 19611002-1034
Eddavägen 6
182 63 Djursholm

Ombud: Biträdande juristen Viktor Isero
Advokatfirman Onyx
Polhemsgatan 16
112 36 Stockholm

2. Materium AB, 559025-8843
Adress hos ställföreträdaren

Ställföreträdare: Sven Kallstenius

SAKEN

Fordran

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Gottholdson Wallin AB i konkurs ska ersätta Sven Kallstenius för hans rättegångskostnad i hovrätten med 103 263 kr jämte ränta på beloppet enligt

Dok.Id 1695326

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00		måndag – fredag
103 17 Stockholm		08-561 670 50		09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se		
		www.svea.se		

6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker. Av beloppet avser 80 000 kr ombudsarvode.

3. Gottholdson Wallin AB i konkurs ska ersätta Materium AB för dess rättegångskostnad i hovrätten med 10 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från dagen för hovrättens dom till dess betalning sker.
 4. Hovrätten avslår yrkandet om att Pontus Wallin ska förpliktas att solidariskt med Gottholdson Wallin AB i konkurs ersätta Sven Kallstenius och Materium AB för rättegångskostnader.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Gottholdson Wallin AB i konkurs (konkursbolaget) har yrkat att hovrätten ska bifalla den av konkursbolaget i tingsrätten förda talan. Konkursbolaget har vidare yrkat att hovrätten ska befria bolaget från skyldigheten att ersätta Sven Kallstenius och Materium AB för rättegångskostnader i tingsrätten. Konkursbolaget har därutöver yrkat att hovrätten ska förplikta Sven Kallstenius att till konkursbolaget återbetala 304 214 kr och Materium AB att till konkursbolaget återbetala 63 394 kr, båda beloppen jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 9 november 2019 till dess betalning sker. Beloppen avser redan betalad rättegångskostnad.

Sven Kallstenius och Materium AB har motsatt sig ändring av tingsrättens dom. Avseende yrkandena om återbetalning har Sven Kallstenius och Materium AB vitsordat ränta från dagen för hovrättens dom.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

Sven Kallstenius och Materium AB har vidare yrkat att hovrätten med stöd av 18 kap. 7 § rättegångsbalken ska förplikta Pontus Wallin att, solidariskt med konkursbolaget, ersätta Sven Kallstenius och Materium AB för de rättegångskostnader som uppkommit efter den 7 januari 2021 då Gottholdson Wallin AB försattes i konkurs.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Huvudfrågorna i målet

Parterna har åberopat samma grunder och utvecklat sin respektive talan på i huvudsak samma sätt som i tingsrätten. Parterna har därvid lagt fram samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten.

I fråga om huruvida konkursbolaget har rätt till ersättning enligt avtal eller skadestånd föranleder hovrättens värdering av den framlagda bevisningen inga andra slutsatser än de som tingsrätten har kommit fram till. Konkursbolaget har alltså visserligen visat att ett uppdragsavtal har träffats mellan å ena sidan bolaget och å andra sidan Sven

Kallstenius och Materium AB successivt under perioden mellan juni och december 2015. Sven Kallstenius och Materium AB har dock i sin tur visat att avsikten mellan parterna var att det inte skulle utgå någon ersättning för arbetet. Konkursbolaget har alltså inte rätt att utfä någon sådan ersättning. Konkursbolaget har inte heller visat att det har rätt till skadestånd. Sammanfattningsvis ska tingsrättens dom alltså inte ändras.

Rättegångskostnader

Vid denna utgång ska konkursbolaget ersätta Sven Kallstenius och Materium AB för rättegångskostnader i hovrätten. Sven Kallstenius har yrkat ersättning med 158 677 kr (inklusive mervärdesskatt). Beloppet avser ombudsarvode jämte två timmars tidsspillan. Materium AB har yrkat ersättning med 25 000 kr för ställföreträdarens arbete. Konkursbolaget har vitsordat ersättning till Sven Kallstenius motsvarande 20 timmar à 1 425 kr samt två timmars tidsspillan. Bolaget har inte vitsordat någon ersättning till Materium AB.

Hovrätten anser att de begärda beloppen är väl tilltagna, särskilt med beaktande av målets art och omfattning samt den arbetsinsats som det rimligen bör ha krävt. Enligt hovrätten uppgår skälig ersättning för Sven Kallstenius ombuds arbete till 100 000 kr (inklusive mervärdesskatt). Ersättningen för tidsspillan är vitsordad. För Materium AB uppgår skälig ersättning för rättegångskostnad till 10 000 kr. Omständigheterna är inte sådana att Pontus Wallin ska förpliktas att solidariskt med konkursbolaget svara för några sådana kostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2021-06-08

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Kerstin Elserth och Christina Brobacke, referent, f.d. hovrättsrådet Marianne Åbyhammar samt tf. hovrättsassessorn Ulrika Lundgren.

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOM
2018-12-20
Meddelad i
SollentunaMål nr
T 9316-16
T 9321-16**PARTER****Kärande**

Gottholdson Wallin AB, 556919-1413
Box 7284
103 89 Stockholm

Ställföreträdare: Pontus Wallin
Adress hos bolaget

Ombud: Advokat Per-Olof Söderberg
Advokatfirman Per-Olof Söderberg AB
Box 29
182 11 Danderyd

Svarande

1. Sven Kallstenius, 611002-1034
Eddavägen 6
182 63 Djursholm

Ombud: Jur.kand. Neo Barstedt
Advokatfirman Onyx
Strandbergsgatan 61, 3 tr
112 51 Stockholm

2. Materium AB, 559025-8843
c/o Sven Kallstenius
Eddavägen 6
182 63 Djursholm

Ställföreträdare: Sven Kallstenius

DOMSLUT

1. Käromålen ogillas.
2. Gottholdson Wallin AB ska utge ersättning för Sven Kallstenius rättegångskostnader med 284 746 kr, varav 218 459 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.

Dok.Id 857193

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 940	Tingsvägen 11	08-561 696 02		måndag – fredag
191 29 Sollentuna		E-post: tvistemalarende.attunda.tingsratt@dom.se www.attundatingsratt.domstol.se		08:00–16:30

3. Gottholdson Wallin AB ska utge ersättning för Materium AB:s rättegångskostnader med 59 338 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.
-

BAKGRUND

Pontus Wallin arbetar på Gottholdson Wallin AB (Gottholdson Wallin), tidigare Advokatfirman Gottholdson Wallin AB. Pontus Wallin och Sven Kallstenius har tidigare varit vänner. Under perioden juni – december 2015 utförde Pontus Wallin visst arbete åt Sven Kallstenius.

Gottholdson Wallin fakturerade den 8 juli 2016 Sven Kallstenius för arbete under perioden juni – december 2015 (faktuorna nr. 1169 – 1181), alla med förfallodag den 8 augusti 2016. Den 9 december 2016 fakturerades Sven Kallstenius för juridisk rådgivning per telefon, avseende utgående samtal från Gottholdson Wallin till Sven Kallstenius, samt SMS/MMS under samma period (faktura nr. 1191). Faktuorna förföll till betalning den 8 augusti respektive den 23 december 2016.

Under samma period som ovan etablerade Sven Kallstenius bolaget Materium AB (Materium). Gottholdson Wallin fakturerade även Materium för nedlagt arbete under denna period.

I målet tvistar parterna om huruvida det arbete som Gottholdson Wallin, genom Pontus Wallin, utfört för Sven Kallstenius och Materium utgjort en väntjänst som varit gratis eller om ersättning ska utgå, på vilket sätt ersättning i så fall skulle erläggas, vilken omfattning det har varit på det arbete som Pontus Wallin utfört samt vad som utgör skälig ersättning för nedlagt arbete. Vidare tvistar parterna om, för det fall ersättning i pengar inte ska utgå, huruvida Sven Kallstenius och Materium utlovat att tillhandahålla Gottholdson Wallin lönsamma uppdrag, om man tillhandahållit sådana uppdrag samt om svaret på den frågan besvaras nekande, om skadestånd i så fall ska utgå.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING**Gottholdson Wallin**Yrkanden mot Sven Kallstenius

Gottholdson Wallin har yrkat att tingsrätten ska förpliktiga Sven Kallstenius att till Gottholdson Wallin betala 1 142 671 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen enligt följande.

- På 789 750 kr från den 8 augusti 2016 till dess betalning sker.
- På 352 921 kr från den 8 januari 2017 till dess betalning sker.

Gottholdson Wallin har därutöver yrkat att tingsrätten ska förpliktiga Sven Kallstenius att till Gottholdson Wallin betala 51 408 kr.

Yrkanden mot Materium

Gottholdson Wallin har yrkat att tingsrätten ska förpliktiga Materium att till Gottholdson Wallin utge 38 358 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen enligt följande.

- På 24 900 kr från den 8 augusti 2016 till dess betalning sker.
- På 13 458 kr från den 8 januari 2017 till dess betalning sker.

Gottholdson Wallin har därutöver yrkat att tingsrätten ska förpliktiga Materium att till Gottholdson Wallin betala 5 270 kr.

Sven Kallstenius/MateriumSven Kallstenius inställning

Sven Kallstenius har bestritt käromålet i sin helhet och har inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig. Sättet att beräkna ränta har dock vitsordats.

Materiums inställning

Materium har bestritt käromålet i sin helhet och har inte vitsordat något belopp som skäligt i och för sig. Sättet att beräkna ränta har dock vitsordats.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER**Gottholdson Wallin**Avtal med Sven Kallstenius

I juni 2015 ingick parterna ett muntligt avtal där Sven Kallstenius överenskommit att Gottholdson Wallin, genom Pontus Wallin, skulle dels vara ombud i en större tvist, dels vara rådgivare i ett större antal rättsliga angelägenheter och ärenden. Sven Kallstenius har härefter under sommaren och hösten 2015 löpande begärt att uppdrag skulle utföras samt löpande lämnat instruktioner. Arbetet har rört bl.a. Attunda tingsrätts mål T 7467-15 (fordran), T 4476-15 (vårdnad av barn), Ä 4840-15 (bodelningsförrättare), Ä 7325-15 (verkställighet) och biträde i frågor rörande Etero Development OÜ, Coromatic AB, Afflo Holding AB, Afflo Fastigheter KB, Avanza Bank samt biträde rörande misstanke om grov kvinnofridskränkning, egenmäktighet med barn och falsk tillvitelse.

I ärenden rörande familjerätt ville Sven Kallstenius att Pontus Wallin skulle bistå honom med s.k. second opinions på rådgivning som andra ombud skulle komma att lämna. I Attunda tingsrätts mål T 7467-15 mellan Sven Kallstenius och hans före detta sambo företrädde Sven Kallstenius av Pontus Wallin. I det målet, som Sven Kallstenius som tappande part även överklagade till hovrätten, yrkade han bland annat ersättning för 245 875 kr avseende av Pontus Wallin utfört arbete (faktura nr. 1169). Det synes därför vara ostridigt att Pontus Wallin utfört arbete för Sven Kallstenius räkning motsvarande faktura nr. 1169.

Parterna har haft ett löpande uppdragsförhållande och har träffat olika muntliga uppdragsavtal allt eftersom Sven Kallstenius hade frågor och behov av biträde i de olika målen ovan. Gottholdson Wallin lämnade kvalificerad rådgivning som Sven Kallstenius efterfrågade löpande över tiden.

Avtal med Materium

I samband med start och etablering av Materium anlätades Gottholdson Wallin under perioden juni – oktober 2015 för arbete i form av kontakt med bank, bokförare och revisor. Avtalet tillkom genom att Sven Kallstenius för Materiums räkning löpande begärde att uppdrag skulle utföras samt löpande lämnade instruktioner. Gottholdson Wallin fick även i uppdrag att ordna det praktiska så att Materium skulle kunna fakturera såväl nya som äldre uppdrag. Gottholdson Wallin kom även att granska och gå igenom samarbetsavtal samt att upprätta en fakturamall och utkast till fakturor i enlighet med instruktioner från Materiums ställföreträdare, Sven Kallstenius. Parterna kom även överens om att Pontus Wallin, som arbetar på Gottholdson Wallin, skulle vara styrelsesuppleant i Materium och att uppdraget skulle utföras inom ramen för Gottholdson Wallins verksamhet. Parterna hade ett löpande uppdragsförhållande och muntliga överenskommelser träffades allt eftersom hjälpbehov uppstod. De var dock överens om att Materium efter etableringen skulle ersätta Gottholdson Wallin för kostnader och utfört arbete.

Gottholdson Wallin fakturerade Materium för nedlagt arbete den 8 juli 2016 (faktura nr. 1182) och den 9 december 2016 (faktura nr. 1192). Fakturorna förföll till betalning den 8 augusti respektive den 23 december 2016.

Materium har trots krav på betalning inte reglerat fakturorna.

Arvode

Betalning skulle ske med skäligt arvode. Några avsteg från detta har inte avtalats mellan parterna. Fakturering skulle ske efter att Sven Kallstenius själv fått betalning avseende några utestående fordringar han hade. Omfattande arbete har utförts för Sven Kallstenius räkning. Gottholdson Wallin har fakturerat Sven Kallstenius för det arbete som utförts och Sven Kallstenius har trots krav på betalning inte reglerat fakturorna.

Parterna var överens om att arvodet kunde reduceras om Sven Kallstenius tillförde Gottholdson Wallin lönsamma uppdrag. Under tiden Gottholdson Wallin utförde arbete åt Sven Kallstenius erhöles inte några sådana uppdrag.

Ersättning utöver fakturerat arvode

Gottholdson Wallin har, utöver det arbete som har fakturerats, under perioden juni till december 2015 även gett juridisk rådgivning vid inkommande telefonsamtal från Sven Kallstenius. Det yrkade beloppet avseende inkommande telefonsamtal har beräknats med utgångspunkt i utgående telefonsamtal samt sms med Sven Kallstenius. Telefontrafik från Sven Kallstenius till Gottholdson Wallin var med utgångspunkt i sms-historik 1,7 gånger så stor som motsvarande trafik från Gottholdson Wallin till Sven Kallstenius. Andelen inkommande samtal ska därmed vara 1,7 gånger så stor som de utgående samtalen. Gottholdson Wallin har för juridiskt arvode i samband med utgående samtal fakturerat Sven Kallstenius 67 200 kr och Materium 2 480 kr. Arvodet för inkommande samtal uppgår därför avseende Sven Kallstenius till 142 800 kr (67 200 kr x 1,7 + mervärdesskatt om 28 560 kr) och avseende Materium till 5 270 kr (2 480 x 1,7 + mervärdesskatt om 1 054 kr).

Yrkandet om arvode för inkommande telefonsamtal avseende Sven Kallstenius har begränsats till att avse perioden den 6 oktober 2015 till den 17 december 2015. Det yrkade beloppet om 51 408 kr inklusive moms avser 36 % av 142 800 kr.

Skadestånd

För det fall avtalet inte innebar en skyldighet för Sven Kallstenius och Materium att betala de fakturerade beloppen men en skyldighet för dem att tillhandahålla lönsamma uppdrag ska Sven Kallstenius och Materium i vart fall utge skadestånd på grund av avtalsbrott till Gottholdson Wallin då några sådana uppdrag inte har förmedlats. Skadan uppgår till kostnaden för det arbete som Gottholdson Wallin har utfört och inte fått betalt för.

Sven Kallstenius/MateriumAvtal med Sven Kallstenius

Sven Kallstenius och Pontus Wallin, som arbetar på Gottholdson Wallin, har tidigare varit vänner och de brukade emellanåt, i egenskap av vänner, hjälpa varandra utan att det varit tal om att det skulle erläggas någon betalning för hjälpen. Sven Kallstenius har uppfattat att det arbete som Pontus Wallin har utfört och som är aktuellt i målet har varit fråga om en väntjänst. Han har aldrig gett något uppdrag till Gottholdson Wallin och det förelåg därför inget avtal.

För det fall uppdragsavtal skulle anses ha träffats ska arbetet ändå vara gratis då Pontus Wallin under det arbete som utfördes har uttryckt att det han gjort varit gratis och att det inte skulle debiteras något för detta.

I ett mail den 18 oktober 2015 uppgav Pontus Wallin att det arbete han utfört var "free of charge". Den 17 december 2015 meddelade han dock att han *fortsättningsvis* skulle fakturera för utfört arbete. Därefter bröts kontakten dem emellan och något ytterligare arbete kom inte att utföras.

Avtal med Materium

Materium bedriver inte någon verksamhet utan är ett bolag som Sven Kallstenius fakturerar sina styrelseuppdrag i. Parterna har inte haft något uppdragsförhållande och Gottholdson Wallin har inte utfört något arbete för Materiums räkning, förutom att

hänvisa till Håkan Wallin. Det var Håkan Wallin som utförde arbete i samband med Materiums etablering och det arbetet har Håkan Wallin fått betalt för. Pontus Wallin erbjöd visserligen Sven Kallstenius en fakturamall men den hade han hittat på Internet och det var Sven Kallstenius som sedan skrev fakturorna.

Om avtal med rätt till ersättning förelegat

För det fall det skulle anses att det arbete som utförts inte varit gratis ska ersättning ändå inte utgå då parterna träffat överenskommelse om att Sven Kallstenius skulle erbjuda Pontus Wallin tjänster som skulle kunna generera god ersättning för honom. När Sven Kallstenius separerade från sin sambo kom parterna överens om att Pontus Wallin, i egenskap av vän, skulle hjälpa honom juridiskt mot att han i sin tur försåg Pontus Wallin med nya klienter/uppdrag. Som en del av överenskommelsen åtog han sig även att bistå Pontus Wallin i förhandlingar med Kronofogden avseende Gottholdson Wallins obetalda skatteskulder, som per den 17 december 2015 uppgick till 545 157 kr, samt att därutöver försöka få fram medel att täcka skatteskulderna. De talade inte heller denna gång om att någon debitering av utfört arbete skulle ske.

Sven Kallstenius har initierat kontakter för möjliga uppdrag till Pontus Wallin som skulle ha lett till full beläggning för honom. Pontus Wallin dök dock aldrig upp på utsatta möten, bortsett från en lunch med Coromatics CFO och CEO. Pontus Wallin kom dock inte på efterföljande möte med dessa när uppdraget skulle fastställas. Gottholdson Wallin blev därför av med lönsamma uppdrag. De skulle ha uppgått till miljonbelopp.

Arvode

För det fall tingsrätten skulle anse att arvode ska utgå ska timkostnaden motsvara den norm per timme som gällde för rättshjälp år 2016, dvs. 1 323 kr exkl. moms.

Vad gäller fakturorna nr. 1169 – 1181 har Pontus Wallin inte utfört det arbete som motsvaras av de fakturerade beloppen. Sven Kallstenius vidgår att Pontus Wallin har utfört cirka 24 timmars arbete för hans räkning under perioden juni – december 2015 fördelat enligt följande.

Faktura nr. 1169	11 timmar
Faktura nr. 1170	5 timmar
Faktura nr. 1171	3 timmar
Faktura nr. 1172	2 timmar
Faktura nr. 1173	1 timme
Faktura nr. 1174	1 timme
Faktura nr. 1181	1 timme

Avseende fakturorna nr. 1175 – 1180 och 1191 bestrids att Pontus Wallin har utfört något arbete över huvud taget. Anledningen till att han i mål T 7467-15 yrkat ersättning motsvarande hela beloppet i faktura nr. 1169 var att han inte skulle riskera att lida någon rättsförlust i det målet för det fall han vid en förlust i detta mål gentemot Gottholdson Wallin skulle tvingas betala fakturan. När han yrkade ersättning för beloppet i det tidigare målet hade han redan bestritt fakturan.

Avseende arbete för Materium kan arbetet uppgå till högst någon timme för skickande och möjligen justerande av mall.

Ersättning utöver fakturerat arvode

Sättet att beräkna fordringarna bestrids.

UTREDNING

På Gottholdson Wallins begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med Pontus Wallin. Vittnesförhör har hållits med Håkan Wallin, Sara Malmgren och Gunnar Johansson. Gottholdson Wallin har även åberopat omfattande skriftlig bevisning i form av bland annat fakturor, korrespondens, kostnadsräkning och krav på betalning.

På Sven Kallstenius och Materiums begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med Sven Kallstenius. Vittnesförhör har hållits med Håkan Johansson, Christer

Lindqvist, Tobias Haslingen, Hampus Kallstenius, Mattias Kallstenius, Anders Tollsten och Thomas Mora Morrisson. Sven Kallstenius och Materium har även åberopat skriftlig bevisning i form av korrespondens, bilder, fakturor och utdrag om verksamhetsområden.

DOMSKÄL

Relationen och kontakterna mellan Pontus Wallin och Sven Kallstenius

Den utredning som har förebringats i målet, bl.a. de uppgifter som har lämnats av Pontus Wallin och Sven Kallstenius själva, ger stöd för att kontakterna mellan de båda från det att de lärde känna varandra och fram till sommaren 2015 har inneburit bl.a. följande.

De lärde känna varandra genom Carl Magnus Björk, en gemensam bekant, och träffade varandra genom honom ett fåtal gånger i mitten på 1990-talet. Sven Kallstenius och Carl Magnus Björk hade en idé om att starta ett bolag med inriktning mot IT. Under senare delen av 1990-talet påbörjade de därför ett arbete med att försöka starta bolaget och hade möten med personer som kom att vilja investera över hundra miljoner kronor. Sven Kallstenius och Carl Magnus Björk fick därefter i uppdrag att samla en grupp av personer för att tillsammans med dem göra företagsidén om bolaget till verklighet, vad som senare kom att bli bolaget Acando. Gemensamt för de personer som ingick i gruppen var att alla, förutom en, var personer som Sven Kallstenius kände eller hade en relation till sedan tidigare. De personer som ingick i gruppen, förutom Pontus Wallin, hade erfarenhet inom IT. Sven Kallstenius var den som erbjöd Pontus Wallin att vara med i gruppen. Anledningen var bland annat att Sven Kallstenius ansåg att Pontus Wallin hade bra värderingar samt att han, till skillnad från övriga grundare, snabbt kunde komma loss från sitt befintliga arbete. Pontus Wallin, som vid tidpunkten hade ett välbetalt arbete på Vattenfall, valde att börja arbeta på Acando bl.a. eftersom det fanns en möjlighet att det skulle bli ekonomiskt mycket fördelaktigt.

I samband med starten av Acando fick Pontus Wallin större insikt i Sven Kallstenius bakgrund och kom att få ett stort förtroende för honom. Sven Kallstenius hade påbörjat sin karriär på VM-data och hade därefter snabbt blivit en framträdande person som VD på flera dotterbolag. Pontus Wallin ansåg själv att Sven Kallstenius var en av de skickligaste affärsmän han någonsin hade mött. Hans uppfattning var och förblev att Sven Kallstenius var en karismatisk ledare, kompetent affärsman och drivande entreprenör, särskilt vad avsåg att driva företag i expansiva skeden. Sven Kallstenius å sin sida kom att uppskatta Pontus Wallin mycket.

Uppstartsskedet med Acando var intensivt med många möten. Eftersom flera av grundarna hade andra arbeten kom de att träffas mycket hemma hos varandra under kvällar och helger. När Acando så småningom startades i oktober 1998 var Sven Kallstenius VD och Pontus Wallin administrativ chef med ansvar för att bygga upp strukturen i bolaget. Deras roller i bolaget innebar att de hade mycket kontakt med varandra. Under tiden i Acando uppstod en händelse där Pontus Wallins agerande ifrågasattes av andra. Sven Kallstenius backade då upp Pontus Wallin och tog honom i försvar. Under denna period träffades de en del privat, ibland hemma hos varandra med respektive familjer men även tillsammans med de andra grundarna och deras familjer. Sven Kallstenius och Pontus Wallin hade en fortsatt nära kontakt ända fram till dess att Sven Kallstenius lämnade Acando någon gång under åren 2001 – 2002. En period efter att Sven Kallstenius lämnade Acando lämnade även Pontus Wallin bolaget.

Efter tiden på Acando arbetade Pontus Wallin en period som chefsjurist och sedan som advokat innan han startade en egen advokatbyrå, Advokatfirman Gottholdson Wallin AB. Sven Kallstenius gick vidare från Acando till först Cap Gemini och sedan ett Manpowerbolag. Han hade även flera styrelseuppdrag och var rådgivare till EQT, ett portföljbolag som agerade på den internationella marknaden.

Under åren efter Acando träffades inte Sven Kallstenius och Pontus Wallin lika mycket. De sågs framförallt någon gång över luncher eller någon gång på kvällstid

över en öl eller så. De träffades också under en period då Pontus Wallin år 2006 gick igenom en separation från sin dåvarande sambo Lena.

Utöver det som nämnts ovan hörde Sven Kallstenius av sig till Pontus Wallin avseende några juridiska frågor under åren 2009 – 2012. Han bad bl.a. Pontus Wallin att granska avtal som han ingått om köp av en båt och en värmeanläggning. Enligt Pontus Wallin var det bara fråga om någon halvtimmes arbete och som han inte tog betalt för. Det har också framkommit att Pontus Wallin i advokatfirmans namn skrev ett brev till en före detta arbetsgivare till Sven Kallstenius angående hans rätt till en viss bonus. Enligt Pontus Wallin tog det arbetet omkring en timme, något som han inte debiterade för. Det har också framkommit att Pontus Wallin under den nämnda tiden hjälpte Sven Kallstenius i andra frågor där han debiterade för utfört arbete. Ett av de fallen gällde en servitutsfråga som var kopplad till Sven Kallstenius sommarställe i skärgården. Ett annat fall gällde etablering av ett dotterbolag i Sverige åt ett danskt bolag.

Det arbete som Gottholdson Wallin nu begär ersättning för har sin grund i en kontakt härefter, sommaren 2015, mellan Pontus Wallin och Sven Kallstenius. Om den har följande kommit fram.

Under sommaren 2015 lämnade Sven Kallstenius dåvarande sambo honom och bosatte sig på hemlig ort med deras gemensamma barn. Den 10 juni 2015 skickade Sven Kallstenius ett sms till Pontus Wallin där han skrev att hans familj hade "kraschat" och att han behövde prata med gamla vänner. Vidare skrev han att hans dåvarande sambo hade anlitat en jurist, att han själv hade en, men att han gärna ville bolla frågor som dykt upp med Pontus Wallin. Pontus Wallin beklagade det som inträffat och svarade att dörren till hans hem stod "på vid gavel", att han inte var någon expert men gärna lyssnade. Sedan Sven Kallstenius i ett senare sms skrev att han mådde "jäkligt dåligt" och varit destruktiv svarade Pontus Wallin att Sven Kallstenius skulle ringa honom och föreslog att de kunde ta en promenad tillsammans. De möttes senare samma kväll och tog en lång promenad längs med bl.a. Strandvägen i Djursholm. Under promenaden

berättade Sven Kallstenius om sin livssituation och som bl.a. innebar att hans dåvarande sambo hade tagit med sig deras minderåriga barn och flyttat till hemlig ort. Sven Kallstenius berättade även om att sambon hade gjort stora överföringar från Sven Kallstenius konton samt att såväl pengar som aktieinnehav hade försvunnit utom hans kontroll. Dessutom hade Sven Kallstenius ett bolag med stora ekonomiska tillgångar som nu helt kommit att kontrolleras av sambon.

En avgörande fråga i målet är om parterna, bland annat med anledning av vad som förekom under promenaden i Djursholm, kom överens om att Pontus Wallin skulle hjälpa Sven Kallstenius och Materium och om det arbetet skulle ske mot ersättning.

Som angetts ovan under parternas talan har Pontus Wallin gjort gällande att så är fallet och att han och Sven Kallstenius under promenaden och därefter löpande kom överens om att han skulle utföra juridiskt arbete för Sven Kallstenius räkning och att ersättning skulle utgå för det arbetet. Sven Kallstenius har bestritt att så är fallet och gjort gällande att Pontus Wallin började och fortsatte att hjälpa en vän som hamnat i kris.

Har Sven Kallstenius och Materium gett uppdrag åt Gottholdson Wallin att utföra arbete åt dem?

Gottholdson Wallin har hävdatt att avtal har tillkommit genom att Sven Kallstenius, för sin egen och för Materiums räkning, löpande har begärt att uppdrag skulle utföras av Pontus Wallin samt att Sven Kallstenius löpande har lämnat instruktioner till Pontus Wallin gällande uppdragen. Sven Kallstenius och Materium har å sin sida gjort gällande att Pontus Wallin hjälpte Sven Kallstenius såsom en väntjänst och att något uppdrag aldrig gavs.

Den första frågan tingsrätten har att ta ställning till är alltså om Pontus Wallin har utfört arbete för Sven Kallstenius och Materium enligt ett mellan dem ingånget uppdragsavtal.

Genom den utredning i form av bl.a. sms-trafik mellan parterna som har förebringats i målet har bland annat följande framkommit.

Dagen efter att Sven Kallstenius och Pontus Wallin träffades i Djursholm och promenerade tillsammans började Sven Kallstenius skicka över material till Pontus Wallin. Den 18 juni 2015 skrev Sven Kallstenius i ett sms till Pontus Wallin att hans ombud inte fungerade och frågade om Pontus Wallin kunde bli hans ombud samt att han då skulle känna sig trygg. Vidare skrev han att Pontus Wallin skulle ta råd av andra men att han skulle "hålla koll". Pontus Wallin svarade att han skulle se till att de fick en struktur kring hantering av juridiken och att Sven Kallstenius kunde räkna med att han stod vid Sven Kallstenius sida. Därefter förekom det en mycket omfattande korrespondens mellan parterna via mail och sms. Korrespondensen handlade till stor del om olika juridiska frågor som Sven Kallstenius under sommaren och hösten 2015 kom i kontakt med. Det handlade bland annat om vårdnadsfrågor, bodelningsförrättare, ett tvistemål om en fordran och bolagsfrågor. I vissa fall bad Sven Kallstenius uttryckligen om Pontus Wallins åsikter om det som översänts till Pontus Wallin, ibland med direkta frågor och ibland mer allmänt hållna frågor såsom exempelvis "vad tror du" eller "behöver dina ögon på detta". I vissa fall översändes material utan några förklarande kommentarer eller uttryckliga frågor från Sven Kallstenius. Gällande vissa juridiska frågor, såsom exempelvis gällande vårdnad och bodelningsförrättare, hade Sven Kallstenius anlitat ett annat ombud. Sven Kallstenius översände dock även för dessa frågor material till Pontus Wallin och efterfrågade i viss mån hans råd. Gällande andra juridiska frågor har Sven Kallstenius utfärdat fullmakt till Pontus Wallin så att Pontus Wallin kunde företräda honom. Sven Kallstenius har även i mailkorrespondens med utomstående personer påtalat att Pontus Wallin var hans ombud. Pontus Wallin har också agerat ombud för Sven Kallstenius i det inledande skedet i en tvistemålsprocess vid Attunda tingsrätt och upprättade då bland annat stämningsansökan.

Såvitt avser Materium har genom parternas berättelser inför tingsrätten framkommit att Sven Kallstenius ville starta Materium för att ha ett bolag där han kunde fakturera sina styrelsearvoden. Av korrespondens som utväxlats mellan parterna står det klart att

Sven Kallstenius efterfrågade Pontus Wallins råd i samband med att han skulle starta bolaget, exempelvis i frågan om han skulle ha en revisor i bolaget eller inte. När bolaget hade registrerats och Sven Kallstenius sedermera skulle fakturera sina styrelsearvoden skickade han en lista över vad som skulle faktureras till Pontus Wallin. Sven Kallstenius frågade även i ett sms den 27 september 2015 om Pontus Wallin kunde skicka över fakturamallar till honom. Pontus Wallin skickade över sådana till Sven Kallstenius och fyllde även i de uppgifter han hade fått om de styrelsearvoden som skulle faktureras.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Det sätt som Sven Kallstenius uttryckt sig på i den mycket omfattande korrespondens som varit mellan parterna kan inte förstås på annat sätt än att Sven Kallstenius efterfrågade Pontus Wallins yrkesmässiga kunskaper i en mängd olika frågor. Tingsrätten fäster i detta avseende särskild vikt vid att Sven Kallstenius uttryckligen har bett Pontus Wallin att vara hans ombud och att han bett Pontus Wallin att granska och uttala sig i juridiska frågor av varierande grad. Det är enligt tingsrättens bedömning sammantaget visat att Pontus Wallin har utfört arbete åt Sven Kallstenius som denne löpande har efterfrågat. Även om parterna inte har reglerat villkoren för hur detta arbete skulle utföras kan någon annan slutsats inte dras än att det har funnits ett avtal mellan parterna med innebörd att Gottholdson Wallin, genom Pontus Wallin, skulle utföra det arbete som Sven Kallstenius löpande efterfrågade. Det är alltså visat att det har ingåtts uppdragsavtal mellan dem.

När det gäller Materium står det klart att Pontus Wallins arbete har varit begränsat, i vart fall i jämförelse med det arbete som lagts ner för Sven Kallstenius personligen. Genom den korrespondens som förevarit mellan parterna har dock framkommit att Pontus Wallin har gett Sven Kallstenius vissa råd vid starten av Materium gällande till exempel vart Sven Kallstenius kunde vända sig för skaffa ett bolag. Det står vidare klart att Pontus Wallin har upprättat utkast på fakturor utifrån uppgifter som Sven Kallstenius översänt om de styrelsearvoden som skulle faktureras. Av ett sms från den

27 september 2015 står det också klart att Sven Kallstenius uttryckligen har bett Pontus Wallin att skicka över en fakturamall till honom. Av ett sms några dagar senare med åtföljande svar framgår vidare att parterna har haft kontakt angående vissa fakturor och att Sven Kallstenius lämnat synpunkter på de belopp som skulle faktureras.

Mot bakgrund av det sagda är det även beträffande Materium klarlagt att det har ingåtts uppdragsavtal mellan bolaget och Gottholdson Wallin med innebörd att Gottholdson Wallin, genom Pontus Wallin, skulle utföra arbete åt dem.

Ska ersättning utgå för det arbete som utförts?

Det kan inledningsvis konstateras att det inte av utredningen framgår att något uttryckligt avtal mellan parterna har ingåtts, vare sig skriftligen eller muntligen, i frågan om ersättning skulle utgå för det arbete som Pontus Wallin utförde åt Sven Kallstenius och Materium och därmed inte heller i frågan om hur den ersättningen skulle bestämmas.

När det gäller frågan om ersättning ska utgå för ett fall som det förevarande finns bestämmelser i lag. Det finns också allmänna avtalsrättsliga principer.

Enligt 18 kap. 5 § handelsbalken "njute en syssloman skälig arvodes lön, så ock vederläggning för det, som han å annans ärender rätteligen kostat haver. Är ej avtal därom gjort, eller åsämjer dem ej; ligge det då till rätten." Det finns alltså en presumtion för att ersättning ska utgå.

Också av allmänna avtalsrättsliga principer följer att det finns en presumtion för att ersättning ska utgå vid yrkesmässig verksamhet, om inte annat avtalats. Om en yrkesman har utfört arbete för någon annans räkning i sin yrkesmässiga roll är alltså utgångspunkten att han eller hon också ska ha rätt att få ersättning för detta, förutsatt att parterna inte avtalat annat eller det framgår av omständigheterna att uppdraget har varit av benefik karaktär. Från huvudregeln om att ersättning ska utgå gäller vissa undantag som när en privatperson hjälper en vän eller en granne för en kortare tid, exempelvis

när en hantverkare som privatperson hjälper en vän att exempelvis bygga något. Därutöver är det även av betydelse vilka överenskommelser parterna tidigare har träffat. (Se Hellner, m.fl., Speciell avtalsrätt II. Kontraktsrätt första häftet, uppl. 6 s. 283).

Omständigheter som enligt praxis talar för att ersättning ska utgå är om det varit fråga om arbete av kvalificerad art som krävt en inte obetydlig arbetsinsats samt om arbetet inneburit ett utnyttjande av personens fackkunskaper som yrkesman. Vidare har vikt tillmätts om omständigheterna gett uppdragstagaren fog för uppfattningen att ersättning ska utgå samt om uppdragstagaren har haft anledning att räkna med att uppdragsgivaren varit av en annan uppfattning och det därmed ålegat uppdragstagaren att klargöra att denne ville ha ersättning. (Se NJA 1969 s. 409).

En utgångspunkt är alltså att ersättning ska utgå för det arbete som Pontus Wallin har utfört åt Sven Kallstenius och Materium om det inte av omständigheterna framgår att någon ersättning inte ska utgå.

När det gäller omständigheter som talar för att ersättning ska utgå ska till en början noteras omfattningen av det arbete som Pontus Wallin har lagt ned. Även om det i målet saknas utredning för att närmare avgöra hur många timmar Pontus Wallin har arbetat åt Sven Kallstenius står det ändå klart att det är fråga om ett mycket stort antal timmar, utförda löpande under flera månaders tid. I det arbete som utförts kan annat inte antas än att Pontus Wallin har använt sina fackkunskaper som yrkesman och utredningen ger också stöd för att det har varit fråga om arbetsinsatser av kvalificerat slag. Även vissa meddelanden skickade från Sven Kallstenius till Pontus Wallin talar i någon mån för att det arbete som denne utförde skulle ersättas. Han har således i ett mail den 12 oktober 2015 angett att det som hänt i familjemålet har knäckt honom och att han ska betala igen. Ett sms som talar i samma riktning är ett från den 16 oktober 2015 där han skrivit att han under den kommande helgen kunde lägga tid på Pontus Wallins ekonomi.

Mot att ersättning ska utgå för det arbete som utförts ska inledningsvis noteras att utredningen ger stöd för att parterna överhuvudtaget inte har kommunicerat med varandra i frågan om ersättning, från det att Pontus Wallin började arbeta och fram till den 17 december 2015 då han skickade ett mail till Sven Kallstenius med rubriken "Detta blir mitt enda erbjudande till dig". Dessförinnan, den 18 oktober 2015, hade Pontus Wallin visserligen skickat ett meddelande till Sven Kallstenius om att han behövde fakturera Materium för att hantera sin skatteskuld, men det meddelandet handlar om just det och om hur det bekymmersamma ekonomiska läge som Gottholdson Wallin hamnat i kunde lösas. Frågan om ersättning för det arbete som utförts berörs således inte. I mailet den 17 december 2015 skrev Pontus Wallin bl.a. att han hade arbetat utan ersättning sedan i juni 2015 och att Sven Kallstenius hade lovat uppdrag som skulle bli bra, men att vare sig han eller hans sambo hade fått sådana uppdrag. I mailet skrev han vidare att han, från den dagen, skulle skilja på vänskap och arbete och att han i det s.k. förskingringscaset och Eterocaset ville ha betalt från och med nästföljande dag. Ytterligare ett meddelande med samma innebörd skickade Pontus Wallin till Sven Kallstenius dagen innan, dvs. den 16 december 2015. Där skrev han bl.a. att han hade arbetat utan ersättning för Sven Kallstenius och att hans sambo hade blivit "galen" på honom för det. I sammanhanget ska också nämnas ett meddelande från Pontus Wallin till Sven Kallstenius i anslutning till att han begärde pengar för sin skatteskuld i oktober 2015. I det meddelandet skrev han att han skulle fortsätta att arbeta gratis för Sven Kallstenius och att "allt hans juristjobb hade varit free of charge". Innehållet i meddelandena talar med styrka för att båda parterna var av uppfattningen att någon ersättning på vanligt sätt, dvs. viss ersättning per nedlagd timme, inte skulle utgå. Mot att ersättning skulle utgå, eller i vart fall att Sven Kallstenius uppfattat det så, talar vidare flera meddelanden som han har skickat till Pontus Wallin där han på olika sätt har uttryckt sin stora tacksamhet för det Pontus Wallin gjort. I ett mail har han också lovat att han ska klippa Pontus Wallins gräsmatta fram till pensionen.

Om parternas avsikt hade varit att Sven Kallstenius löpande skulle erlägga betalning för det arbete som Pontus Wallin utförde framstår det dessutom som märkligt att någon fakturering inte skedde. Fakturering har således skett först mellan ett och tre år efter

det att arbetet har utförts. Det sagda gäller med än större styrka då Gottholdson Wallin under hösten 2015 befann sig i en ekonomisk kris och stod inför risken att förlora skatteregistreringar och rentav försättas i konkurs. För Pontus Wallins egen del var dessutom den obetalda skatteskulden något som skulle kunna äventyra hans advokat-titel. Det ska också noteras att det inte har förekommit någon löpande avstämning av-seende antal nedlagda timmar och upparbetat arvode.

En fråga som måste ställas och som har varit föremål för diskussion i målet är varför Pontus Wallin skulle ha intresse av att arbeta gratis. Enligt tingsrättens bedömning har utredningen i målet gett ett möjligt svar på den frågan. Pontus Wallin har således enligt vad som framkommit, inte minst genom hans egna uppgifter, sett upp till Sven Kallstenius som en stor affärsman. Han har rentav beskrivit honom som en av de skickligaste affärsmän som han någonsin hade träffat och som hade kontakter med många inflytelserika personer. Det är mot den bakgrunden – och deras kontakter såväl inom näringslivet som privat – ett rimligt antagande att han, genom att arbeta på detta sätt åt Sven Kallstenius, såg en inkörsport till en verksamhet där han kunde tjäna betydligt mer pengar än vad han gjorde som innehavare av advokatfirman Gottholdson Wallin. Pontus Wallin har också under förhandlingen beskrivit vilken debiteringsnorm per timme han hade i advokatfirman och vilken timkostnad han skulle kunna debitera i vissa tänkta uppdrag som Sven Kallstenius skulle kunna förmedla till honom. Han har vidare under förhandlingen uttryckt det som att det skulle vara ”guld” för honom att arbeta för de stora företag som Sven Kallstenius är involverad i och att han såg framför sig att hans advokatfirma skulle kunna växa och anlita personal.

Ytterligare en omständighet som har betydelse, i vart fall för det initiala skedet, är den omständigheten att Sven Kallstenius och Pontus Wallin anförtrodde varandra bekymmer som de hade i sina respektive förhållanden. Allt det arbete som Pontus Wallin utfört och som är aktuellt i målet initierades också under en promenad där Sven Kallstenius, som enligt vad som framkommit var chockad och i psykisk obalans, lämnade ut sitt privatliv till Pontus Wallin med en begäran om hans hjälp. Promenaden

hade dessutom föreslagits av Pontus Wallin som dessförinnan i meddelanden till Sven Kallstenius hade sagt att hans dörr alltid stod öppen för honom.

Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten att omständigheterna i målet med styrka talar för att båda parterna från det att Pontus Wallin började arbeta fram till den 17 december 2015 var av uppfattningen att någon ersättning på vanligt sätt, dvs. viss ersättning per nedlagd timme, inte skulle utgå. I vart fall står det klart att Sven Kallstenius hade den uppfattningen. Pontus Wallin måste å sin sida ha förstått att Sven Kallstenius hade den uppfattningen. Detta mot bakgrund av deras mångåriga vänskapsrelation, omständigheterna vid uppdragens lämnande och de upprepade uttryck för tacksamhet som Sven Kallstenius gav. Trots denna insikt gjorde Pontus Wallin inget för att klargöra att hans tjänster skulle komma att faktureras på vanligt sätt. Tvärtom bekräftade han genom sina meddelanden Sven Kallstenius uppfattning. Tingsrätten anser därför att Pontus Wallin genom sitt agerande har gett Sven Kallstenius och Materium fog för uppfattningen att Pontus Wallin har gått med på ett upplägg där han arbetat gratis för Sven Kallstenius och Materium.

Mot bakgrund av det som sagts ovan ska käromålet inte bifallas såvitt avser förstahandsgrunden.

Har Gottholdson Wallin rätt till skadestånd?

En förutsättning för att Gottholdson Wallin ska kunna få skadestånd är att bolaget har visat att Sven Kallstenius och Materium har utlovat att Gottholdson Wallin skulle få uppdrag som var lönsamma, att så inte skett och att skada därav har uppstått.

Som angetts ovan ger utredningen stöd för att Pontus Wallin har arbetat åt Sven Kallstenius i förhoppning om att det skulle ge en lönsamhet i form av lukrativa uppdrag som Sven Kallstenius kunde förmedla. Att Sven Kallstenius och Pontus Wallin har talat med varandra om olika uppdrag vinner också stöd av den korrespondens dem emellan som har förebringats i målet. Sven Kallstenius har bl.a. i flera sms angett att han ska hjälpa Pontus Wallins bolag med uppdrag och i ett mail den 17 december 2015

har han skrivit att de har diskuterat olika lösningar att ordna uppdrag till Pontus Wallin som en kompensationsmöjlighet. Någon närmare utredning i frågan har dock inte lagts fram i målet och det är sammantaget inte visat att parterna har varit överens om att sådana uppdrag var en förutsättning för det arbete som Pontus Wallin utförde. Det är heller inte klarlagt vad som ligger i att Sven Kallstenius och Materium skulle förmedla uppdrag åt Gottholdson Wallin, inom vilken tidsram de skulle göra det eller vilken skada Gottholdson Wallin har lidit av att bolaget inte fick uppdrag.

Mot denna bakgrund kan Sven Kallstenius och Materium inte hållas skadeståndsansvariga på den grunden att några uppdrag inte ska ha förmedlats till Gottholdson Wallin.

Sammanfattning

Tingsrätten har sammantaget kommit fram till att både Sven Kallstenius och Materium har ingått uppdragsavtal med Gottholdson Wallin, där de velat utnyttja Pontus Wallins yrkeskunskaper, att utgångspunkten är att ersättning ska utgå för sådant arbete, att Pontus Wallin dock i vart fall genom sitt agerande har gett Sven Kallstenius och Materium fog för uppfattningen att han har gått med på ett upplägg där han arbetat gratis för dem båda. Tingsrätten har vidare funnit att Sven Kallstenius visserligen talat om att förmedla uppdrag till Gottholdson Wallin, men att det inte framkommit att parterna varit överens om att sådana uppdrag skulle vara en förutsättning för det arbete som Pontus Wallin utförde och att Sven Kallstenius och Materium därför inte heller kan hållas skadeståndsansvariga mot Gottholdson Wallin för eventuellt uteblivna uppdrag.

Mot bakgrund av bedömningen ovan blir det inte aktuellt för tingsrätten att pröva frågan hur många timmar Pontus Wallin har lagt ned på uppdrag åt Sven Kallstenius och Materium samt vad som skulle vara ett skäligt arvode för nedlagt arbetet.

Käromålen ska således ogillas helt.

Rättegångskostnader

Mot bakgrund av utgången i målet ska Gottholdson Wallin som tappande part ersätta Sven Kallstenius och Materium för deras rättegångskostnader.

Enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken ska ersättning för rättegångskostnad fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Av rättsfallet NJA 1997 s. 854 framgår att såvitt avser kostnad för ombudsarvode är att beakta att ersättningen för den inte – såsom är fallet med ersättning till rättshjälpsbiträde – i första hand ska bestämmas efter nedlagd tid. Ersättningen ska istället bestämmas med hänsyn till bland annat målets beskaffenhet och omfattning samt till den omsorg och skicklighet med vilken arbetet har utförts. Vid den bedömningen kan även beaktas omständigheter som tvisteföremålets värde och den betydelse som målets utgång i övrigt haft för parten.

Sven Kallstenius har begärt ersättning för ombudsarvode med 284 746 kr (varav 218 459 kr avser arbete, 9 338 kr avser tidsspillan och 56 949 kr avser mervärdesskatt). Gottholdson Wallin har vitsordat den timkostnadsnorm som yrkandet omfattar men bestritt skäligheten av nedlagd tid avseende såväl arvode som tidsspillan.

Den av Sven Kallstenius begärda ersättningen måste mot bakgrund av målets omfattning och art anses skälig. Gottholdson Wallin ska således åläggas att utge den ersättningen till honom.

När det härefter gäller Materium, som inte har biträts av något ombud, har bolaget begärt ersättning för arbete som nedlagts av ställföreträdaren Sven Kallstenius uppgående till 108 720 kr. Någon närmare utredning om vad det arbetet har bestått av har inte åberopats. Gottholdson Wallin har bestritt skäligheten av det yrkade beloppet. I avsaknad av sådan utredning och med beaktande av det tvisteföremålets värde och begränsade omfattning anser tingsrätten att Materium vad gäller arbete får anses skäligen tillgodosett med 50 000 kr. I övrigt är den begärda ersättningen skälig.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga](#)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt, men ges in till tingsrätten **senast den 10 januari 2019**. Prövningstillstånd krävs.

Thomas Ericsson

Håkan Lundquist

Mattias Karlsson

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se